

Hoe Appollonius in sinen slaep wort vermaent dat hi reysen soude tot Ephesien ende vertrecken ¹ [g6r] daer opelic inden tempel alle sijn gheschienissen.

[24]

[E]nde Appollonius wort in sinen slaep vermaent dat hi reisen soude tot Ephesien ende ghaen inden tempel ² met sijn dochter ende swagher, ende dat hi daer opelic inden tempel al syn ghe[v]al ³ soude vertellen met luder stemmen van joncx ⁴ op tot nu toe, ende daer na soude hi trecken tot ⁵ Tharsien ende wreken daer sijn dochter. ⁶

Als Appollonius ontwaec worde, soe vertelde hi dat hem in sinen slaep gheheten ⁷ was sijnen swagher ⁸ ende sijn dochter. ⁹

Si antwoerden daer op: “Lieve heer coninc, doet daer in alsoe ghi wilt ende so u goet dunct.” ¹⁰

Appollonius beval den stierman dat hi soude seylen nae Ephesien. ¹¹

Ende doe sij daer quamen, so ginghen sij uuten sceepe metten volcke totten tempel, daer sijn wijf een heilich leven leyde. ¹² Appollonius bat

---

1. opelic vertrecken: hardop vertellen, zodat iedereen het kan horen

2. *Die gesten van Romen*: inder ephesen tempel / inder ephesien tempel

3. Snellaert 1493: ghenal

4. van joncx op: vanaf het begin

5. *Die gesten van Romen*, ed. Leeu 1481 en ed. Van Os 1484: totter stat van tharsien / tharssien; ed. Van der Meer 1483: te tharssien

6. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: in somnis ammonitus est per angelum vt ephesum iret et intraret in templum ephesorum cum filia et genere suo ibique omnes casus suos alta voce exponeret quos passus esset a iuuentute sua postea veniret tharsum et vindicaret filiam suam

7. gheheten: opgedragen, bevolen

8. swagher: schoonzoon

9. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Appollonius expergefactus omnia indicauit generi et filie sue.

10. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Illi autem dixerunt. Fac domine quod tibi videtur bonum

11. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: tunc iussit gubernatori nauigare ephesum.

12. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Qui [o5va] cum descendisset ratim cum suis templum petijt vbi coniunx sua inter sacerdotes sancte vixit

datmen hem den tempel op doen soude ende laten besien, ende alsoe wort dat ghedaen. ¹

Als dit vernam sijn wijf, die hi inder zee verloren hadde, dat daer ghecomen was een coninc met sijn swagher ende dochter om den tempel te besien, soe toech si een purpur cleet aen ende vercierde haer costelijcken, ² ende si quam ³ met een eerlick ghesin ⁴ ten tempel. ⁵ Sij was seer schone. ⁶ Ende om dat si die reinicheyt soe lief hadde, soe had si den prijs boven al dye maechden die daer waeren. ⁷

Doe dije coninck Appollo[n]ius ⁸ haer sach met alle die joncfrouwen, soe en kende ⁹ hijse [niet] ¹⁰ in gheenre maniren, ende hi viel voer [g6v] haer neyghende met sijn swaegher ende dochter, want si was alte ¹¹ schoen in haer aensicht, dat ¹² sij den menschen bet ¹³ een goddinne dochte te weesen dan een mensche. ¹⁴

---

1. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: rogauit vt templum aperiret Quod et factum est.

2. *Die gesten van Romen*, ed. Leeu 1481: ende vercierde haer costelijcke als een coninghinne toebehoort; ed. Van der Meer: ende vercierde haer costeliken.; Van Os 1484: ende vercierde haer costelicke als een coninginne toebehoerde

3. *Die gesten van Romen*, ed. Leeu 1481: ende si quam stadelijcken; ed. Van der Meer 1483: ende si quam; ed. Van Os 1484: ende si quam stadelike

4. eerlick ghesin: eerbiedwaardig gevolg

5. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Hec audiens vxor eius quod quidam rex venerat cum filia et genere gemmis regalibus ornauit caput suum et induit se veste purpurea et cum honesto comitatu templum intrauit

6. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Erat enim nimis pulchra

7. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: et ob nimium castitatis amorem asserebant omnes nullam tam gratam esse virginem

8. Snellaert 1493: Appollosius

9. kende: herkende

10. Ontbreekt in Snellaert 1493 — toegevoegd op basis van *Die gesten van Romen*.

11. alte: zeer — *Die gesten van Romen*: also / alsoe

12. dat: zodat

13. bet: eerder

14. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Quam videns appollonius in nullo noticiam eius habebat misit se ad pedes eius cum filia sua et genere. tantus enim splendor eius pulchritudinis imminebat vt ipsa dyadema esse videntibus putaretur — Ulrich Zel, Keulen ná 1472, ging Leeu voor en drukte ook het corrupte “dyadema” af. Johan van Westfalen, Leuven 1484 heeft de correcte lezing: “dyana”

Appollonius ¹ gaf ende schencte den tempel seer veel cos[t]elike ² offerhanden ende giften, ende daer nae soe began hi te vertellen sijn aventure ende gheval, alsoe hem die engel ³ in sinen slaep gehieten hadde, aldus: ⁴ “Ic, van joncx gheboren te Tyro, ghehieten Appollonius, als ic tot allen konsten ghecomen ende gheleert was, soe ontbant ende solveerde ic die questie des wreedden con[i]ncx ⁵ van Anthiochien om sijn dochter te ⁶ ghecrigh[e]n. ⁷ Maer hi hadde selve met haer te doen ende woudese in sine boesheit altijd houden ende ghebruyken, daer om soe arbeide hi om mi te doden. ⁸ Ick ontliet ter zee sijne handen, daer ic alle mijn goet verloes, ende quam op een stucke houts ⁹ te lande. ¹⁰ Ick wort seer vriendelick ontfanghen vanden coninc Altistratus ende ben alsoe in sijn liefden ghebleven dat hij mi sijn dochter heeft ghegeven. ¹¹ Daer nae soe quam ons dije boetscap dat Anthiochus die coninc vanden blixem met sijnre dochter gheplaecht ¹² was, ende ic reysde met mijn wijf om dat conincrijke te ontfanghen. ¹³ Ende dese dochter bracht sij voert ¹⁴ inder wilder zee. ¹⁵ Maer si starf daer van,

---

1. *Die gesten van Romē*, ed. Leeu 1481 en ed. Van Os 1484; Appollonius die gaf; ed. Van der Meer 1483: Appollonius die coninck gaf

2. Snellaert 1493: coslelike

3. *Die gesten van Romē*, ed. Leeu 1481: die enghel goods; ed. Van der Meer 1483: die enghel; ed. Van Os 1484: die engel gods

4. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Statuit in templo preciosa munera et post hec cepit appollonius dicere sicut angelus ei dixerat

5. Snellaert 1493: conncx

6. Snellaert 1493: ghecrighn

7. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Ego ab adolescentulo rex natus tyrus appollonius nominatus cum ad omnem scientiam peruenissem regis iniqui anthiochi questionem exsolui vt eius filiam acciperem

8. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Ille vero eam deflorauit ac in impietate sua continue tenuit et me occidere conabatur

9. *Die gesten van Romē*: stuck

10. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: fugam petij et in mare omnia perdidi

11. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: et post a rege altistrate gratissime susceptus intantum eius beniuolentiam sum expertus vt michi filiam suam in vxorem daret.

12. *Die gesten van Romē*: ed. Leeu 1481 en ed. Van Os 1484: gheplaecht ende doot gheslegghen was; ed. Van der Meer 1483: gheplaecht was

13. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Deinde mortuo anthiochio ad regnum percipiendum vxorem meam mecum duxi.

14. *Die gesten van Romē*: mi / my

15. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Hanc filiam peperit vxor mea in mari

ende ic lietse in ene vaste kiste legghen, wel gheharst van buten ende van binnen verscyert, daer ick ghelts ghenoech in dede bi [h1r] haer, die costelicken toe ghemaect was als een coninginne, op dat soe waer [dat] ¹ si landen mochte, datmense daer eerlicker mede begraven soude. ² Ende dese, mijn dochter, liet ic tot Tharsien ende hadse bevolen, alsoe ic nu bevonden hebbe, boese menschen op te voeden. ³ Ende ic toech boven int lant van Egipten. ⁴ Int viertienste jaer soe quam ick weder om te eysschen mijn dochter. ⁵ Ende doe ic haer eysschede, soe seiden sij dat sij doot was. ⁶ Ende want ick meynde of gheloefde dat sij waer gheseit hadden, soe leefde ic voert aen in rouwe met onghenoechte ende screyen ter tijt toe dat icse ghevonden hebbe.” ⁷

---

1. Ontbreekt in Snellaert 1493 — toegevoegd op basis van *Die gester van Romen*.

2. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: de cuius partu defuncta est quam ego cum viginti sistercijs aureis in loculo clausam in mare misi vt inuenta digne sepeliretur

3. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: et hanc filiam meam nequissimis hominibus ad nutriendum commendaui

4. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: et superiores partes egipti petij. Inconsequenties als dit verblijf in Egypte dat uit de lucht komt vallen, terwijl eerder in de antieke roman een koopvaardersleven werd aangekondigd, pleiten m.i. niet voor één inconsistente auteur maar voor amplificaties door co-auteurs.

5. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Quarto autem decimo an-[o5vb]no adueniens vt filiam meam expeterem

6. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: dixerunt eam esse defunctam

7. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: et dum credidi in luctu vixi et in lugubribus vestibus et mori cupiens michi filia mea reddita est.